

אי-אמון בממשלה בנושא ההסתננויות

כ"ו בשבט תש"ך, 24 בפברואר 1960

היו"ר ק. לוז:

אנו, עוברים לסעיף ט"ו של סדר-היום: הצעת סיעת תנועת החירות להביע אי-אמון לממשלה.

מנחם בגין (תנועת החירות):

אדוני היושב-ראש דברים בשם אומרם: שלשום עמד על במה זו ראש הממשלה דהיום ואמר כהאי לישנא: "לכן, אם ערבי בארץ עובר על החוק ונותן מקלט למסתננים, מבחינה משפטית - כשטר, כעורך-דין וכשופט - אמסור אותו למשפט ואשים אותו בכלא. אבל מבחינה אנושית אבין אותו; אולי במקומו - הייתי עושה כמוהו".

ידידי, חבר-הכנסת אריה בן-אליעזר, שואל את הנואם: "לרוחו של מי אתה מבין; לרוחו של הערבי המסתנן, או לרוחו של היושב בכנסת?"

ראש הממשלה דהיום, מר דוד בן-גוריון משיב וממשיך: לרוחו של הערבי היושב בארץ, לרוחם של הערבים היושבים בארצות השכנות. אני מבין לרוחם של אלה הנותנים מקלט למסתננים, גם, כאשר הם באים לא למטרה חומרית, אלא כדי - למרר את חייה של מדינת ישראל וקיומה. אנו מאזינים לשידורי רדיו יום יום, יש רדיו בקהיר, יש רדיו בדמשק, יש רדיו בבגדד ויש רדיו בעמאן. אנו שומעים יום יום מה מטיפים הכלים הללו לשכנינו אלה, ואם יש ביניהם כאלה הרוצים להסתנן, בשביל למרר את חיי המדינה - אני מבין אותם. אם ימצאו כאלה שיתנו להם מקלט - אבין אותם.

יכולתי לשאול, אדוני היושב ראש האם דברים אלה - שכמותם לחומרה מבחינת בטחון המדינה ועתידה, יחסי החוץ והפנים שלה, לא הושמעו מעולם מעל במת הכנסת - הובאו, לפני שהוטלו לחלל האוויר, בפני חברי הממשלה, אשר גם בשמם הם נאמרו? האם חברי הממשלה נתנו את הסכמתם לנוסח, לתוכן, למשמעות של הכרזה זו? האם הם בדיעבד מסכימים לכל מה שנאמר ולכל העשוי להשתמע מזה?

ועם היותי משוכנע, כי באורח פרטי אפשר היה לשמוע תשובות רבות, ברורות, חד-משמעיות לשאלה זו, סבור אני כי אין זו חובתי הרשמית לבקש תשובה עליה. משום כך נעבור מיד למהות הדברים.

יורשה נא לי, אדוני היושב-ראש, להבהיר מה הוא ההבדל בין שני סוגי מסתננים: בין המסתנן

למטרה חומרית, כדבריו של הדובר הרשמי, המבין לרוחם של כל המסתננים, - ולבין המסתנן הבא, כדבריו, למרר את חיי המדינה. אין זו שאלה תיאורטית, היו מסתננים משני הסוגים. ואנו יודעים בדיוק; איך להבחין ביניהם. המסתנן הבא למרר את חיי המדינה וקיומה - מי הוא? זה אויב החודר דרך קווי שביתת הנשק לתוך מדינת ישראל, בידיו תת-מקלע, בתרמילו חומרי נפץ. הוא מסתתר בדרך המלך או בצידיה. כשעוברים מספר אנשים, נשים וילדים, הוא עוצר אותם ושואל בעברית: אתם יהודים?" כשהם אומרים לו "כן", נפתחת אש והאנשים, נשים וילדים נופלים שדודים.

זה אויב הנכנס למדינת ישראל באישון לילה, חודר לישוב, שם חומרי נפץ מתחת לכל בית בו יבחר, מפעיל אותם, וקובר תחת איי המפולת אנשים, נשים וילדים. הוא אפילו איננו אויב במובן המקובל של המושג הבינלאומי, בלע"ז "קומבטנט". לעתים רחוקות הוא מתקיף אובייקט צבאי.

הוא בא לשפוך דם של כל יהודי באשר הוא יהודי. הוא בא במטרה אחת: להרוג, לפצוע ולרצוח. זהו המסתנן מן הסוג השני.

וראש הממשלה של מדינת ישראל, אשר לה ניסיון כזה לגבי הסתננות דמים, אומר מעל במת הכנסת כי הוא מבין לרוחו של מסתנן כזה.

ואין זה סוף פסוק.

בתוך מדינת ישראל יש כ- 200 אלף אזרחים ערביים וראש הממשלה של מדינת ישראל אומר לאזרחיה: אם נתתם, ואם להבא תתנו, מחסה או מקלט למסתנן כזה. אשר לרוחו הוא מבין - אני לרוחכם אבין. אולי הייתי עושה כמוכם; אולי, לו הייתי במקומכם, אף אני הייתי נותן למסתנן הזה מקלט ומחסה, לפני ביצוע מעשה, כדי שיוכל לבצע אותו, לאחר ביצוע הרצח כדי שיוכל להסתתר, כדי שיוכל לזנוק שוב ולבצע עוד מעשה רצח, כדי שיוכל לשוב מעבר לקווי שביתת הנזק וכעבור זמן מה, על פי פקודה שתינתן על-ידי שולחיו, לחזור למדינת ישראל ולבצע את זממו. כך אומר, לכל 200 אלף אזרחי ישראל הערביים ראש ממשלתה של המדינה.

נשער בנפשנו שמתקיים ויכוח על בעיית המזרח התיכון בפרלמנט הבריטי, וראש ממשלת בריטניה מר מקמילן קם על רגליו ומכריז: אם מדינות ערב שולחות לתוך מדינת ישראל מסתננים לא רק למטרה חומרית, אלא כדי למרר את חיי מדינת ישראל וקיומה וכו', אני מבין לרוחם; הם מפירים את החוק של מדינת ישראל; אם ייתפסו הם עלולים, כמוכן, לתת את הדין; אבל מבחינה אנושית אני ראש ממשלת בריטניה, מבין לרוחם; אולי לו הייתי במקומם הייתי עושה כמוהם.

נעלה על דעתנו שנשיא ארצות-הברית, בעמדו לפני מסיבת עיתונאים, יישאל מה דעתו על המסתננים מעבר לקווי שביתת הנזק, לתוך מדינת ישראל, ויאמר: הם מפירים את החוק של מדינת ישראל, אבל מבחינה אנושית אני מבין לרוחם; לו הייתי במקומם, אולי הייתי עושה

כמוהם.

נתאר לעצמנו שמר ניקיטה כרושצ'וב איננו מבקר בניו-דלהי אלא בקהיר, ושם בקהיר הוא הוא אומר לערבים, למצרים: אם אתם תסתננו למדינת ישראל כדי לרצוח, לפוצץ, לפגוע, לשפוך דמים - אני, ניקיטה כרושצ'וב, אומר להם בשם ברית המועצות: אני מבין לרוחכם; לו הייתי במקומכם, אולי הייתי עושה כמוכם.

לו היו שלושת המדינאים האלה אומרים כדבריהם האלה - איזו צעקה הייתה קמה בבית הזה? איזו הכרזה הייתה אז נמסרת על ידי נציגי כל הסיעות? האין בכך עידוד לתוקפנות למעשה רצח, לשפיכות דמים?

אבל הדברים האלה אמר לא ראש ממשלת בריטניה, לא נשיא ארצות הברית ולא ראש ממשלת ברית המועצות. את הדברים האלה אמר ראש ממשלתה של מדינת ישראל.

(קריאה: דהיום)

תודה רבה על התיקון. הוא מעשי מאד.

ונתאר לעצמנו שאזרח ישראל, יהודי או ערבי, בא לנצרת, הנמצאת בתחום הממשל הצבאי, ואומר - באין לו חסינות: הקשיבו, תושביה של נצרת, אם מעבר לקו ההוא יבוא מצרי או עם יבוא מעבר לקו האחר, הסורי, כדי למרר את חייה של מדינת ישראל - אני מבין לרוחו. והאזינו, תושבי נצרת, אם אתם תתנו לו מחסה ומקלט, עליכם לדעת שתפרו את החוק, אבל אני מבין לרוחכם מבחינה אנושית; לו יכולתי או, אולי, לו הייתי במקומכם - הייתי עושה כמוכם. האם לא היה אז הממשל הצבאי שם אדם כזה מיד? בבית-הסוהר על הסתה למעשי פשעים חמורים ביותר על-פי תקנות החירום? האם במשך אחת-עשרה שנות קיום המדינה נרשם נאום מעין זה מפי אזרח אחד במדינת ישראל, יהודי או ערבי; ולו היה נרשם, האם לא היה היועץ המשפטי, בלי הממשל הצבאי, שוקל את הבאתו לדין על שבח שאין כמוהו, אנושי, מוסרי, למעשי פשע איומים ביותר לגבי הרכוש ולגבי החיים ומבחינת בטחון האומה וכל בניה?

האין זה ידוע בהיסטוריה, האין זה ידוע בתולדות דורנו: אנשים מוכנים להפר חוק, כל חוק, אם הם משוכנעים שמבחינה אנושית אפשר להבין אותם, צריך להבין אותם? ואת ההבנה הזאת נתן להם, למסתננים האויבים ולאלה הנותנים או העלולים לתת להם מחסה ומקלט, ראש ממשלתה של מדינת ישראל.

מה היא משמעותה הבינלאומית של הכרזה זו? אם ראש הממשלה של מדינת ישראל מבין לרוחם של מסתננים אויבים שופכי דמים ושל הנותנים להם מקלט, משום מה לא יבינו לרוחם עמי ערב? ומשום מה, לא יבינו לרוחם עמי עולם, כל עמי העולם, באפריקה, באסיה, באירופה

ובאמריקה; משום-מה לא יבינו, מבחינה אנושית, לרוחם של עמי ערב המקיימים נגד מדינת ישראל מצב מלחמה, המטילים עליה חרם כלכלי, המאיימים עליה במלחמת השמד, הנועלים בפניה את תעלת סואץ, הדנים על חסימת מפרץ אילת? משום, מה לא יבינו לרוחם מבחינה אנושית כל עמי עולם?

מה היא המשמעות הביטחונית? במה תלויה ההסתננות? היא אינה תלויה בקיומו או בביטולו של הממשל הצבאי. היה ממשל צבאי כל השנים, והייתה הסתננות דמים המונית. היא תלויה בפקודת שולחי המסתננים, היא עלולה להתחדש כל יום. ובעוד כל המתעניינים בביטחון האומה אומרים שמצב הביטחון הולך ומחמיר ועלולה להתחדש תוקפנות בצפון, במזרח ובדרום, מלכתחילה אומר ראש הממשלה של מדינת ישראל כי אפשר מבחינה אנושית לה בין לרוחם של המסתננים ושל נותני מקלט להם. איזה מספר של חיי אדם בישראל סוכן לעתיד על-ידי עידוד כזה?

מה היא המשמעות החינוכית: מבחינה אנושית אפשר להבין. זה רק עניין להפרת חוק. הרק בדיכוי אפשר לפתור בעיות פנימיות, מוסריות, מדיניות? זהו החינוך האזרחי שאנחנו נותנים ל-200 אלף תושבים ערביים?

ומבחינת היהודים? כל רגע יכול כל צעיר בישראל להיקרא לעמוד על המשמר, גם להקריב את חייו. אבל אומרים לו: בעצם מבחינה אנושית צריך להבין; לו אני, ראש הממשלה של מדינת ישראל, הייתי במקומם אולי הייתי עושה כמוהם. זאת אומרת: ולו אני, חייל בן 18, השומע את הדברים של ראש הממשלה של מדינתו, לו הייתי אני במקומם, אולי הייתי גם אני צריך לעשות.

אדוני היושב-ראש, ביטויים למה שנקרא האימפולסיביות של מר בן גוריון, נשמעו פעמים רבות בבית הזה ומחוצה לו, לפעמים בסגנון שאפילו אינני רוצה להעריכו. אבל זו אינה אימפולסיביות רגילה. היא נעשתה על חשבון בטחונה ועתידה של מדינת ישראל, על חשבון יחסי החוץ שלה, על חשבון תקוותה לחינוך אזרחי, על חשבון תקוותה ליחסי שלום, על חשבון הבנת העמים למצבה.

משום כך העלינו את הצעתנו להביע אי-אמון לממשלה, שבראשה עומד מי שמשמיע דברים חסרי אחריות כאלה.

בוודאי, הרוב התומך בממשלה יצביע וידחה את הצעתנו. דרך עולם היא. כך קורה בכל הפרלמנטים. אולם אנו משוכנעים כי מילאנו את חובתנו הלאומית והממלכתית על אשר ללא דחייה הסבנו את תשומת-לבה של הכנסת ואת דעתו של העם כולו לסכנה החמורה לביטחוננו ולעתידנו, העלולה להיות כרוכה בדבריו הבלתי-אחראים של ראש הממשלה מר בן-גוריון.